

23. Pečenkovy epidemiologické dny, Jihlava, 22.–24. 9. 2009

23rd Pecenka Epidemiological Days, Jihlava, September 2009

Kateřina Fabiánová, Petr Petráš

Ve dnech 22.–24. září 2009 se v Jihlavě uskutečnily 23. Pečenkovy epidemiologické dny.

Výroční konference, hlavní akce Společnosti pro epidemiologii a mikrobiologii (SEM) ČLS JEP, se tentokrát konala v příjemném prostředí zrekonstruovaného areálu bývalého dominikánského kláštera, v dnešním hotelu Gustav Mahler. Spolu se SEM ČLS JEP pořádala konferenci Krajská hygienická stanice kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě. Konference se konala pod záštitou hlavního hygienika ČR MUDr. Michaela Víta, Ph.D., hejtmana kraje Vysočina MUDr. Jiřího Běhounka a primátora města Jihlavy ing. Jaroslava Vymazala.

Slavnostního zahájení se za organizační tým ujal ředitel KHS MUDr. Jan Říha, pak přítomné pozdravili MUDr. Sylvie Kvášová z MZ ČR a zástupce hejtmana kraje, ing. Vladimír Novotný. MUDr. Pavla Křížová, předsedkyně SEM, připomněla, že 23. Pečenkovy epidemiologické dny se konají v roce 60. výročí založení SEM a v roce 100. výročí narození prof. Karla Rašky. Dalším řečníkem byla doc. Margita Špaleková z Ústavu epidemiologie LF Univerzity Komenského, která byla delegována za Slovenskou Spoločnosť klinickej mikrobiologie SLS. Na závěr slavnostního zahájení přivítala všechny přítomné MUDr. Alena Dvořáková, vedoucí protiepidemického odboru KHS Vysočina, která byla hlavní organizátorkou této akce.

Konference se zúčastnilo 131 delegátů, odeznelo 37 přednášek a bylo vystaveno 16 posterů.

1. BLOK – Nákazy preventabilní očkováním – řídili MUDr. Pavla Křížová a prof. Roman Prymula. V úvodní přednášce seznámil prof. Prymula z Fakulty vojenského zdravotnictví z Hradce Králové přítomné s potenciálně nebezpečným biologickým incidentem – lidskou chybou zaviněným únikem divokého kmenu A(H5N1). Dr. Kynčl ze SZÚ prezentoval nový způsob podání chřipkové vakcíny pomocí intradermální aplikace. V dalším sdělení dr. Fabiánová ze SZÚ informovala o současné situaci ve výskytu pertuse v ČR, se zvyšující se incidencí onemocnění ve všech věkových skupinách a se změnami v očkování proti pertusi v očkovacím kalendáři. V další přednášce doc. Chlábek z Fakulty vojenského zdravotnictví z Hradce Králové navázal na předchozí sdělení o pertusi a zdůraznil nemocnost dospělých, kteří jsou častým zdrojem pro nejmenší dosud neočkované děti a kteří by měli být následně zařazeni do celoplošného očkování proti pertusi. Dr. Křížová ze SZÚ prezentovala vývoj a výsledky surveillance invazivního pneumokokového onemocnění v ČR, nemocnost a smrtnost na toto onemocnění a výskyt sérotypů v populaci. Zdůraznila nutnost pokračovat v aktivní surveillance a doporučení zařadit pneumokokovou vakcinu do národního imunizačního programu. Doc.

Pazdiora z KHS Plzeňského kraje informoval o surveillance pneumokokových onemocnění v Plzeňském kraji. Dr. Šmahelová z ÚHKT Praha informovala o výsledcích studie detekce papilomavírové infekce před vakcinací Silgardem či Cervarixem u žen v ČR. Dr. Mrkvan z GSK seznámil ve svém sdělení posluchače se Synflorixem – desvalentní konjugovanou polysacharidovou vakcínou proti pneumokokovým onemocněním.

2. BLOK – Zoonózy, cestovní medicína – moderovali doc. Bohumír Kříž a doc. Petr Pazdiora. V první přednášce prof. Šplíňo z Fakulty vojenského zdravotnictví z Hradce Králové informoval o narůstající incidenci hantavírových onemocnění v Evropě. Dr. Pejčoch ze ZÚ se sídlem v Brně navázal svým sdělením o hantavírových onemocněních v ČR. V další přednášce doc. Pazdiora prezentoval změny ve výskytu tularémie v ČR a Západočeském kraji. Zajímavou kazuistiku o horečce papatači u pacientky po návratu z Chorvatska přednesla dr. Kumštarová z Infekčního oddělení Nemocnice Jihlava.

Na závěr úvodního dne se konalo **satelitní sympozium – Jak dál v boji s meningokokovými infekcemi?** Po přivítání a úvodu doc. Kohla z Novartis Vaccines dr. Křížová prezentovala přehledné sdělení o epidemiologii meningokokových infekcí, o zdravotních dopadech a současných možnostech prevence včetně předpokládané registrace nové konjugované tetrařiváku. Prof. Prymula informoval o vývoji vakcíny proti meningokokům séro skupiny B. Sympozium uzavřel a přednášejícím poděkoval za skvělé prezentace doc. Kohl.

3. BLOK – Nozokomiální nákazy a DDD – druhý den konference vedli dr. Marie Kolářová a dr. Josef Trmal. Dr. Kratochvílová z FN u sv. Anny v Brně prezentovala výsledky dvouletého sledování nozokomiálních nákaz a rezistentních bakteriálních kmenů a jejich evidenci pomocí nemocničního elektronického informačního systému. Dr. Trmal z KHS Ústí nad Labem informoval o výsledcích mikrobiologického vyšetření pomocí stěrů na pracovištích intenzivní péče v Ústeckém kraji. Dr. Zemličková ze SZÚ přednesla sdělení o rozšíření dvou nových klonů *P. aeruginosa* produkujících metalo-beta-laktamázu v ČR, jejichž identifikace se podařila také díky molekulárním metodám, které získávají stále důležitější místo v diagnostice a jejichž význam do budoucna je nezastupitelný. Dr. Melicherčíková ze SZÚ informovala o citlivosti kmenů *B. cepacia* izolovaných z klinického materiálu od pacientů z cystickou fibrózou k dezinfekčním roztokům. Ing. Tábořský z Ecolabu se ve svém sdělení věnoval problematice testování a registrace dezinfekčních prostředků v Evropě a v ČR, tvorbě norem a metodik a deklarované účinnosti dezin-

fekčních prostředků. **Doc. Rödl** ze SZÚ informoval o množství zákonů, které se týkají deratizace, a proměnil svou přednášku doslovně ve smrtě paragrafů, které si mnohdy (jak podotkl) i odporují. **Dr. Rettich** ze SZÚ seznámil přítomné s bleskovými povodněmi letošního roku, zmínil se rovněž o povodních z let 1997, 2002 a 2006 a o monitoringu výskytu komárů v daných povodňových lokalitách.

Dr. Havlíčková ze SZÚ ve své přednášce přehledně prezentovala dosavadní vývoj nového typu chřipky „Pandemic (H1N1) 2009“ ve světě a v ČR a informovala o dalších laboratořích, které budou toto onemocnění v ČR diagnostikovat.

Dopolední blok uzavřela **dr. Girod Schreinerová** z KHS Karlovarského kraje s informacemi z berlínské schůzky o přístupu některých členů EU k řešení kontroly výskytu a prevence MRSA. Následná **panelová diskuze** konstatovala absenci právně závazné směrnice, nicméně byl připomenut existující dokument „Doporučený postup pro kontrolu výskytu MRSA“, který byl připraven Subkomisí pro ATB politiku ČLS JEP. Tento materiál byl oponován v rámci odborných Společností a je přístupný na webu ČLS JEP. Bylo doporučeno přednést tuto problematiku poradnímu sboru hlavního hygienika pro epidemiologii.

4. BLOK – Nákazy aktuální z mikrobiologického hlediska – řídili **doc. Jarmila Jelínková** a **prof. Miroslav Votava**. **Dr. Petráš** ze SZÚ referoval o 5 smrtelných případech pneumonií, které byly vyvolány nebezpečnými toxigenními kmeny *S. aureus* s produkcí Pantonova – Valentinova leukocidinu. **Dr. Brychta** ze SVÚ Jihlava seznámil přítomné s pohledem veterinární kontroly na bakterie a viry, které vyvolávají alimentární onemocnění. Mladá pracovnice NRL pro borreliu SZÚ, **Mgr. Nejezchlebová**, prezentovala jako svou premiéru přednášku „Lymeská borrelióza, anaplazmóza a rickettsiáza v přímém průkazu“. Posledním vystoupením tohoto bloku bylo sdělení „Syfilis – diagnostika a kmenová typizace“, které si připravila **dr. Flasarová** z FN u sv. Anny v Brně.

Třetí den konference zahájil **5. BLOK – Nákazy aktuální z epidemiologického hlediska**, který vedli **prof. Miroslav Šplího** a **dr. Josef Dlhý**. **Dr. Trmal** ve své prezentaci přehledně uvedl vývoj československé epidemiologie od vzniku SZÚ, zmínil obrovský přínos prof. Karla Rašky pro světovou epidemiologii a podíl čs. epidemiologů při eradikaci varioly, při výrobě čs. očkovacích látek atd. Nastínil rovněž aktuální problémy infekční epidemiologie. **Dr. Dlhý** z KHS Královéhradeckého kraje upozornil z globálního hlediska na nejdůležitější infekční nemoci, které mohou ovlivnit epidemiologickou situaci v ČR. **Dr. Němeček** ze SZÚ informoval o genotypové analýze izolátů viru hepatitidy A z epidemie 2008/2009 v ČR, která potvrdila u všech osekvenovaných vzorků stejný genotyp a u většiny z nich shodu v nukleotidové sekvenci. Výsledky svědčí o tom, že tato epidemie byla způsobena jediným kmenem viru hepatitidy A a opět se potvrdil obrovský význam molekulárních metod pro praxi. **Dr. Pratingerová** z KHS Libereckého kraje prezentovala opatření a preventivní aktivity v ochraně veřejného zdraví v souvislosti s konáním Mistrovství světa v klasickém lyžování v Liberci v roce 2009. **Dr. Vaverková** z KHS Jihomoravského kraje seznámila s aktivním, již pětiletým vyhledáváním TBC u bezdomovců v Brně, s taktikou, problémy a výsledky to-

hoto projektu. **Dr. Tkadlecová** z KHS Zlínského kraje přednesla sdělení „Virová hepatitida C, epidemiologie, genetická heterogenita a její využití při šetření zdroje“.

6. BLOK – HIV/AIDS, STI – moderovali **dr. Hana Zákoucká** a **dr. Vratislav Němeček**. **Dr. Malý** ze SZÚ spojil dvě přednášky (za nepřítomnou dr. Brůčkovou) a informoval o metodách odhadů prevalence HIV/AIDS ve světě, prezentoval některé výsledky těchto odhadů a uvedl data a trendy z epidemiologické situace HIV/AIDS v ČR. **Dr. Zákoucká** ze SZÚ v přehledné přednášce seznámila s rizikem výskytu Lymfogranuloma venereum v ČR. **Dr. Procházka** z venerologické ambulance Medicentrum podrobně informoval o narůstajícím počtu primární infekční syfilis. **Dr. Klepetková** z HS hl. m. Prahy navázala pro mnohé zajímavou a poučnou přednáškou na téma „Výskyt sexuálně přenosných nemocí v Praze“. Celý blok uzavřel svým sdělením o pacientech léčených pro syfilis **dr. Tu-lach** z infekčního oddělení FN Motol.

Velice bohatý byl i doprovodný společenský program. První večer připravili organizátoři k dobré večeři atraktivní vystoupení šermířské skupiny a ochutnávku sladkostí v pevné i tekuté formě. Druhý den byla možnost navštívit Telč a pro ty, kteří tuto renesanční nádheru znají, byla zorganizována prohlídka jihlavských katakomb, radnice a poslední středověké městské brány.

Večer pak zahájen slavnostním přípitkem, po kterém předala předsedkyně SEM, **dr. Křížová Cenu prof. Karla Rašky za publikaci v odborných časopisech v roce 2008**. Hodnotící komise výboru Společnosti vybírala z 10 přihlášených článků a Cena byla udělena kolektivu plzeňských autorů vedených **doc. Petrem Pazdiorou** za publikaci „The prevalence of tick-borne encephalitis in the region of West Bohemia (Czech Republic) between 1960–2005“, která byla otištěna v časopise Wiener Medizinische Wochenschrift.

Pak již následovala bohatá večeře, která byla doprovázena swingovým orchestrem Zatrestand z nedaleké Třeště. Bigband, vedený nepřehlédnutelným osobitým kapelníkem, zahrál vše možné, od slavných swingových šlágrů z 30. let až po muzikálové melodie, při kterých se příjemně pobavili především tancemilovní účastníci konference.

O doprovodné akce, jakož i o veškeré technické zabezpečení 23. Pečenkových epidemiologických dnů (perfektní promítání power-pointů !), se skvěle postarala agentura c.wave, public & media relations z Jihlavy. Panu **Zdeňkovi Hajnovi** i všem jeho spolupracovníkům patří dík a pochvala za skutečně profesionální výkon.

Velké poděkování a uznání si zaslouží celý organizační tým z KHS kraje Vysočina, především hlavní organizátorka **MUDr. Alena Dvořáková**. Letošní Pečenkovy epidemiologické dny byly perfektně připravené, a i díky koordinátorům všech sekcí nám poskytly řadu aktuálních informací z epidemiologické i mikrobiologické problematiky.

Budeme se těšit na 24. Pečenkovy epidemiologické dny v roce 2010.

MUDr. Kateřina Fabiánová
SZÚ – COČ v OPVZ
Odbor epidemiologie infekčních nemocí

RNDr. Petr Petráš
SZÚ – CLČ v OPVZ
Odbor mikrobiologických laboratoří